

LAUSUNTO KUNTALAKILUONNOKSESTA

Khall § 125
25.08.2014

Valtiovarainministeriö pyytää 8.5.2014 päivätyllä kirjeellään lausuntoa kuntalakiluonnoksesta 26.8.2014 mennessä. Kuntalain kokonaisuudistuksen tavoitteena on uudistaa kuntalaki siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Uusi kuntalaki korvaisi vuoden 1995 kuntalain. Kuntalaki olisi edelleen kunnan hallintoa, päätöksentekomenettelyä ja taloutta koskeva yleislaki. Uudistuksella pyritään vähentämään erityislainsäädännön tarvetta.

Valtiovarainministeriö asetti heinäkuussa 2012 kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelua varten parlamentaarisen seurantaryhmän, työvaliokunnan ja neljä valmistelujaostoa: toimielimet ja johtaminen-, demokratia-, talous- sekä kunnat ja markkinat -jaostot. Työvaliokunta on vastannut lain valmistelusta ja koordinoinut valmistelujaostojen työtä. Jaostot ovat kartoittaneet syksyllä 2013 sähköisellä kyselyllä kuntien näkemyksiä ja kannanottoja valmisteltavasta kuntalaista. Hallituksen esitysluonnos on valmisteltu jaostojen työn pohjalta.

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa kuntalakiluonnoksesta. Erityisesti pyydetään lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- kunnan toiminnan käsitteestä (6 §)
- kunnan tehtäviä, järjestämisvastuuta ja palvelujen tuottamista koskevista ehdotuksista (7-9 §)
- kuntatalousohjelmasta (12 §)
- kuntavaalien ja valtuuston toimikauden alkamisen ajankohdan muuttamisesta (15 §)
- valtuuston kokoa koskevasta sääntelystä (16 §)
- osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä vaikuttamistoimielimiä kuten nuorisovaltuustoa koskevista ehdotuksista (5 luku)
- kunnan toimielinorganisaation ja johtamisen vaihtoehtoisista organisointitavoista (31, 34 ja 38 §)
- alueellisia toimielimiä koskevista ehdotuksista (37 §)
- kuntastrategiasta (39 §)
- kunnanhallituksen ja kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä (40 ja 41 §)
- johtajasopimuksesta (43 §)
- omistajaohjausta ja kuntakonsernin johtamista koskevista ehdotuksista (6 §, 47–49 §)
- kuntien yhteistoimintaa koskevista ehdotuksista (8 luku)
- luottamushenkilöiden vaalikelpoisuuteen ehdotetuista muutoksista, erityisesti kunnanhallituksen osalta tytäryhteisöjen hallituksen jäseniä ja puheenjohtajistoa koskevista ehdotuksista (74 § 1 ja 4 mom.)
- päätoimisen ja osa-aikaisen luottamushenkilön asemaa ja luottamushenkilön oikeutta saada vapaata työstään koskevista ehdotuksista (81 ja 82 §)
- sidonnaisuuksien ilmoittamisesta (85 §)
- kunnallisen puoluerahoituksen läpinäkyvyyttä koskevista ehdotuksista (19 § 2 mom. ja 83 § 3 mom.)
- otto-oikeuden rajaamisesta kunnanhallitukselle (93 §)

- toimielinten sähköisiä päätöksentekotapoja koskevista ehdotuksista (99–101 §) sekä kunnan ilmoitusten, kunnan toimintaa koskevien tietojen ja pöytäkirjojen julkaisemisesta tietoverkossa (109 ja 110 §, 141 §)
- alijäämän kattamisvelvollisuudesta määrääjässä ja alijäämän kattamisvelvollisuuden ulottamisesta kuntayhtymiin (111 §)
- erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan ja kuntayhtymän arviointimenettelyistä (119 ja 120 §)
- tarkastuslautakuntaa koskevista ehdotuksista (122 §)
- tilintarkastuksesta (123 §)
- tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tietojensaantioikeudesta (125 §)
- kunnan toimintaa markkinoilla koskevista ehdotuksista kuten kunnan myöntämien lainojen, takausten sekä vakuuksien rajoittamisesta, kunnan kiinteistön luovutuksesta ja julkisen palvelun velvoitteesta (15 luku) sekä
- lakiluonnoksen rakenteesta ja siirtymäsäännöksistä.

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 26.8.2014 mennessä sähköpostitse osoitteeseen valtiovarainministerio@vm.fi. Lausunnoissa toivotaan käytettävän em. otsikointia tai erittelemään esitetyt huomiot luku- tai pykäläkohtaisesti. Lausunnot pyydetään toimittamaan myös word-tiedostoina lausuntoyhteenvedon laatimista varten.

Lausuntoa varten kuntien toivotaan sisällyttävän omiin lausuntoihinsa kunnassa toimivien nuorisovaltuustojen tai muiden nuoria edustavien tahojen näkemyksiä.

Luonnos hallituksen esitykseksi ja lausuntopyyntö ovat luettavissa internet-osoitteessa http://www.vm.fi/vm/fi/04_julkaisut_ja_asiakirjat/03_muut_asiakirjat/20140508Lausun/nam_e.jsp

Esityslistan ohessa on luonnos asiaa koskevaksi lausunnoksi.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus antaa asiasta valmistelun mukaisen lausunnon.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus yksimielisesti.

Karstulan kunta
Kunnanhallitus
Virastotie 4
43500 Karstula

LAUSUNTO

25.8.2014

Valtiovarainministeriö

KARSTULAN KUNNAN LAUSUNTO KUNTALAKILUONNOKSESTA

Karstulan kunta pitää kuntalain kokonaisuudistusta tarpeellisenä ja ajankohtaisena. Uudistuksessa saatetaan hyvällä tavalla kuntalaki vastaamaan tämän hetken tarpeita. Esityksessä on kuitenkin joitakin osia, jotka vaativat kunnan näkemyksen mukaan muutoksia ja/tai tarkennuksia. Seuraavassa on lausuttu kunnan näkemyksiä pykälittäin:

8 § Kunnan järjestämisvastuu

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kunnan rahoitusvastuusta, vaikka järjestämisvastuu olisikin siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Tämän momentin osalta voi tulla muutostarpeita sote-uudistuksen tarkentuessa. Sote-palveluiden rahoituksen kierrättäminen kuntien kautta sote-alueen kuntayhtymään ei välttämättä ole kovin perusteltua, mikäli sote-alueen kuntayhtymät ovat niin suuria, että yksittäisen kunnan päätösvalta kyseisen rahan käytön osalta jää kyseenalaiseksi.

12 § Kuntatalousohjelma

Pykälässä tulisi olla selkeämmin ilmaistuna valtion rahoitusvastuu määrättäessä tehtäviä kunnille. Pelkkä arvio valtion toimien ja talousarvion vaikutuksista kunnille ei riitä, vaan myös vastuu päätösten taloudellisista vaikutuksista tulee kohdistua myös valtioon.

16 § Valtuutettujen lukumäärä

Pykälän muotoilu mahdollistaa kuntakohtaisen harkinnan valtuutettujen määrässä, mikä on hyvä asia. Tulisi kuitenkin pohtia, antaako valtuuston koon muuttaminen mahdollisuuden poliittisista tarkoituksista lähtevään ”pelaamiseen”.

26 § Nuorisovaltuusto

Kuntalakiin ei tule kirjata velvollisuutta asettaa nuorisovaltuustoa, vaan kuten vammaisneuvostokin, nuorisovaltuuston asettaminen tulee olla kunnan omassa harkinnassa. Huomionarvoista on se, että muutoinkaan pakollisia toimielimiä ovat ainoastaan kunnanhallitus ja tarkastuslautakunta. Kun tavoitteena on kuntien velvoitteiden karsiminen muutoinkin, tulisi pidättäytyä tällaisten velvoittavien säädösten antamisesta.

27 § Vanhusneuvosto

Kts. kohta 26 §

43 § Johtajasopimus

Johtajasopimuksesta on hyvä säätää lailla. Säädöksen tulee olla esityksen mukaisella tavalla mahdollistava. **Johtajasopimuksen hyväksymistä ei tule säätää valtuuston, vaan kunnanhallituksen tehtäväksi.** Kunnanhallitus on kunnanjohtajan "esimies" ja yleisen käytännön mukaan päättää myös keskeisistä virkasuhteen ehdoista.

74 § Vaalikelpoisuus kunnanhallitukseen

Pykälä on pääosiltaan hyvä ja tarkoituksenmukainen lukuun ottamatta **1 momentin 3 kohdan mukaista rajoitusta, jonka perusteella vaalikelpoinen kunnanhallitukseen ei olisi kunnan tytäryhteisöjen hallituksen tai vastaavan toimielimen jäsen.** Esitys johtaisi monissa tapauksissa omistajaohjauksen ja konsernijohtamisen heikkenemiseen ja on muutoinkin epätarkoituksenmukainen. Yksityisissä konseerneissa on aivan tavallinen käytäntö, että emoyhtiön ja tytäryhtiön hallituksissa on samoja henkilöitä. Samoja henkilöitä voi olla myös kunnanhallituksessa ja lautakunnassa.

75 § Vaalikelpoisuus muihin toimielimiin

Yksi momentin kohdan 3 osalta pätee sama kuin kohdassa 74 §.